

ARADI KÖZLÖNY

Anal. 53. No. 97.
1938. május 3. kedd.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Redacția și Administrația:
Arad, Bulev. Reg. Ferdinand No. 4.

Bécs:

A német távirati iroda jelentése szerint Bécsben 1400 személy van letartóztatásban, míg Ausztria más részeiben mintegy háromezer személy. Ezek között vannak azok is, akiket az ausztriai politikai forradalommal kapcsolatban kellett őrizetbe venni. Eddig még nem lehetett megállapítani pontosan, hogy hány személyre vonatkozik a május elsején kiadott közkegyelmi rendelet.

Budapest:

A magyar képviselőház ma délelőtt megkezdte az állami rend megóvása végett szükségessé vált sajtórendészeti intézkedésekről szóló törvényjavaslatok tárgyalását. A javaslat ellen Brody Ernő és Buchinger Manó szólaltak fel. Később beteriesztették a társadalmi és gazdasági élet egyensúlyának hatályosabb biztosításáról szóló törvényjavaslatot is. A magyar képviselőház a két törvényjavaslatot nyolc órás ülésében fogja tárgyalni. A sajtórendészeti javaslat tárgyalása közben Hubay nemzeti szocialista képviselő előterjesztette fényképmásolatokban és közjegyzői iratokban a Szálasi származására és állampolgárságára vonatkozó iratokat. Majd felszólította Sulyok Dezsőt, hogy adjon elrettentést az általa megvádolt Szálásinak, már csak azért is, mert a Sulyok által előterjesztett származási iratokban szándékos tévedéssel elírt adatok szerepelnek.

Berlin:

A Német Távirati Iroda jelenti: Potsdamban hétfőn délelőtt tartották meg Lajos Ferdinand hercegnek, a volt német trónörökös másodszüllött fiának és Khira orosz nagyhercegnőnek polgári házasságát és utána az orosz orthodox egyház szerinti esküvőjét. Az esküvőn jelen volt az extrónörökös, valamint számos német és orosz herceg, a dán királyné, a dán trónörökös s felesége, Ferdinand bolgár ex cár és még számosan a volt német uralkodóház tagjai közül. Az ifjú pár és a vendégsereg este Doornba utazott, ahol május 4-én tartják meg az evangélikus egyház szerint az esküvőt.

Kairó:

Az arabság körében a palesztina-bizottság megérkezése nagy izgalmat keltett. Kairóban és Alexandriában a legutóbbi három napon heves tüntetések voltak. A tüntető diákság küldöttsége a kairói angol nagykövetségen levelet adott át, amelyben tiltakozik a felosztás ellen. Vasárnap az arab főbizottság értekezletet tartott, amelyen határozatot hoztak. A határozat szükségesnek jelenti ki, hogy Egyiptom és az egész muzulmán világ szolidaritást vállaljon a palesztinai arabokkal. Az értekezlet Angliára hárítja a felelősséget a jelenlegi zavarokért.

Peking:

Japán forrásból jelentik, hogy a Peking—Hankau közötti forgalom 50 órás szünetelés után ismét megindult. A japán repülőknél sikerült szétkergetni a felfegyverezett kínai bandákat, amelyek több helyen felszedték a síneket és a liulihoi vasuti hidat felrobbantották.

Őfelsége II. Carol király politikáját méltatja a lengyel sajtó

Varsóból jelentik: Az „Express Poranny” Lengyelország egyik legtekintélyesebb lapja, részletesen foglalkozik azzal a ténnyel, hogy Varsóban felállították az első román nagykövetséget. A lap ezzel kapcsolatosan kihangsúlyozza, hogy Őfelsége II. Carol király milyen jelentős szerepet vállalt magára a román—lengyel szövetség konszolidálása érdekében. Románia politikája az uralkodó vezetése alatt teljesen független lett — írja a lap — és hogy továbbra is független politikát folytathasson.

Romániának erősnek kell lennie. Ez készítette arra Őfelsége II. Carol királyt, hogy átalakítsa országának politikai rendszerét és gyökerestől felszámolja a politikai pártokat.

A román—lengyel szövetség területét a Marea Baltică—Balti tenger s Marea neagră—Fekete tenger közötti rész képezi: 55 millió lakost foglal magában és ezáltal biztos s erős hatalom, amely megvédi és fenntartja a békét Európának ezen a szakaszán.

Csehszlovákiában megnyugvást váltottak ki a londoni tanácskozások eredményei

— Henlein megismételte karlsbadi követeléseit —

Prágából jelentik: Az egész csehszlovák sajtó kedvezően kommentálja a londoni tanácskozások eredményeit. A Lidove Noviny hangoztatja, hogy elég, ha tudja a világ, miszerint a két demokrácia megegyezett és hogy Franciaország hangosan megismételte, hogy bármi történjék, betartja Csehszlovákiával szembeni kötelezettségeit.

A Prager Mittag szerint a közép-európai német nyomás feltartóztatására teendő gazdasági intézkedések szenzációkeltőek. Az agrárpárti organum többek között így ír: „Ami Londonban történt, meghalad minden várakozást”.

A Narodny Politika megállapítja, hogy Londonban megerősítették Csehszlovákia biztonságát.

A Lidove Noviny írja: A londoni francia—angol tárgyalások eredménye nagy megnyugvással tölti el Csehszlovákiát. A londoni értekezlet tudtára adta a világnak, hogy Franciaország is és Anglia is teljes egészükben teljesíteni fogják eddig vállalt kötelezettségeiket. A csehszlovák kormány ennél többet nem is vár, mert Csehszlovákia függetlenségét, területi sérthetlenségét, a kisebbségekkel szembeni bánásmódját a jelenleg érvényben lévő nemzetközi megállapodások szabályozzák. A csehszlovák kormány nem várhat mást, minthogy a nagyhatalmak megvédjék az eddig érvényben lévő nemzetközi szerződéseket.

Henlein, a szudéta-németek vezére május elsején beszédet mondott, amelyben többek között kijelentette:

— A csehszlovák sajtó magatartása egyáltalában nem lepott meg. A magatartás mindig ugyanaz volt és meg vagyok győződve, hogy az nem fejezi ki a cseh nép érzelmvilágát. Ha a cseh közvélemény megszabadulna a sajtó befolyásától, méltányosabb körülmények között lehetne a közügyeket intézni. Egy őszinte és befolyástól mentes szavazás után kell megkérdezni a cseh népet, hogy a németekkel továbbra is gyűlöletben és harcban, avagy békében és igazságosságban akarnak együtt élni?

A gyűlölködés soha nem volt megoldás: ez az erőszak politikája és nem egy demokrata állameszme megvalósítása. A Karlsbadban el-

hangzott követelés nem választói propaganda-beszéd volt. Ezek a követelések nem olyan jellegűek, amelyek nem teljesíthetők. Nem tülzött követelésekről van szó, hanem azokról, amelyek egyedüli alapok a német kisebbség nemzeti problémájának megoldására.

— A szudéta-német népnek és területnek sérthetlensége — folytatta Henlein — amely husz év óta megtépázni igyekeznek, még mindig szent s aki ezt igyekszik megvalósítani, a mi halálos ellenségünké válik.

Henlein befejezésül a következőket mondotta:

— Nem sejthetem, hogy a cseh nép folytatni akarja-e az ezer esztendő harcát? — vagy pedig közös megegyezés alapján keresi a béke alapját? Biztosítják-e jogainkat, amelyek magukban foglalják területi sérthetlenségünket is?... A kérdések tisztázása nemcsak a cseheknek, hanem az európai hatalmaknak is elsőrendű érdeke az általános béke megőrzése miatt. Karlsbadi beszédemhez nincs semmi hozzátennivalóm. A kezdeményezés a cseh kormánytól kell hogy kiinduljon. Az Isten és népem színe előtt — fejezte be beszédét Henlein — felelősségem sulyával teljesen tisztában vagyok, azonban azoknak, akik igaz ügyet védnek, nem szabad megriadni! (Rador.)

Az angol közvélemény élénk érdeklődéssel várja az angol kormány lépéseit, amelyet Berlinben és Prágában fog tenni a csehszlovákiai kisebbségek ügyében.

Berlint, mint ismeretes, az angol kormány mérsékletre akarja bírni, míg Prágát arra fogja kérni, hogy tegyen messzemenő engedelmeket a csehszlovákiai kisebbségek, főleg pedig a szudéta-németek érdekében.

A Times azt hiszi, hogy igyekezni fognak Lengyelországot és Magyarországot is megvédeni a kisebbségek megbékítése érdekében. A Financial News szerint szükséges lenne hogy a csehszlovák kormány a végső határig menjen el az engedékenységek dolgában, hogy így a békét véglegesen biztosítani lehessen.

A budapesti 8 Órai Újság-nak jelenti Prágából: A német politika a szudéta-néme-

Május 1-i ünnepségek

A május elsejét az egész világon megünnepték. Országunkban a munka ünnepe egy a fővárosban, mint az ország többi részében, péktás rendben folyt le. Bucurestiben, a kereskedelmi akadémia épületében D. R. Ioanicescu professzor elnökletével ünnepség volt, amelyen igen sok intellektuel, kereskedő és iparos vett részt. Az ünnepélyen megjelent Ralea Mihail professzor, munkaügyi miniszter is s annak keretében Trancu-Iasi, Alexandrescu Roman, D. R. Ioanicescu és Ralea munkügyi miniszter mondtak beszédet. Május elsejével az ország minden részéből Bucurestibe érkezett tanuló ifjuság diszfelvonulást rendezett a Calea Victorieien és a főbb utvonalakon, majd a királyi palota elé vonultak és hosszan éltették Öfelsége II. Carol királyt. A patriarhatuson Miron Cristea dr. pátriárka-miniszterelnök beszédet intézett az egybegyűlt tanuló ifjusághoz, hangsúlyozva, hogy mennyire szükséges az ifjuság hazafias nevelése, mert ebben a szellemben nevelt ifjuságra nagy szerep vár a jövőben. A diákok az ünnepség után megkoszorúzták Mihai Viteazul szobrát.

Aradváros munkássága idén is szokásos keretek között ünnepelte meg május elsejét. A munka ünnepe alkalmából az N. Grigorescu-uca 8. szám alatti helyiségben gyűlést tartottak a munkások, amelyen Strengar Demian Sava mondott hatásos beszédet, amelynek keretében a nap jelentőségét méltatta. A felszólaló ismertette az új alkotmányt, amely a munkásságnak továbbra is csorhatatlanul meghagyta szervezeteit. A munkásvezér beszéde után a gyűlés a legnagyobb rendben véget ért.

A francia fővárosban és környékén az esős idő megakadályozta a május elsejére tervezett tüntetéseket. A nagyarányú manifesztációnak Vincennes elővárosban kellett volna lezajlani, a zuhogó eső miatt azonban csak igen kevesen jelentek meg a gyűlésen, amelyen Jouhux kommunista-vezér és több szövetség kiküldöttei beszéltek. Franciaország vidéki városaiban is csendben folyt le a május elsejének megünneplése.

Mintegy ötvétezer főből álló tömeg vonult fel május elsején Prága főuccán és lelkes tüntetést rendeztek Csehszlovákia függetlensége és integritása mellett. A tüntetők a békét és a demokráciát éltették. Prága polgármestere beszédet mondott és ebben azt hangsúlyozta, hogy a békéért nemcsak lelkesedni, de harcolni is kell.

Az angol munkáspárt példátlanul álló hatalmas tömegfelvonulással ünnepelte meg május elsejét. A Hyde-parkban 250 ezer ember gyűlt össze a munka ünnepe alkalmából s azok részére több szónoklatot tartottak. A tömeg fegyvereket követelt a köztársasági Spanyolország részére és Chamberlain távozása mellett foglalt állást.

A német birodalom területén a legnagyobb rendben folyt le a május elsejének megünneplése. Az olimpiai stadionban 150 ezer ifju előtt Hitler hatalmas beszédet mondott s hangsúlyozta, hogy az ifjuság a tavasz s ők kell megvalósítsák, amiért évtizedek óta nemzedékek küzdöttek: Németország feltámadását.

A Lustgartenben többszázezer munkás előtt beszélt a vezér és kancellár, aki itt a következőket mondotta:

— Megelégedéssel tekintek vissza az elmúlt öt esztendő eredményeire. Az egész német nép bekapcsolódott abba a mozgalomba, amely az egész világ bámulatát kiérdemelte. Nemcsak azt kiálljuk, hogy soha többé háborút, hanem azt is, hogy soha többé polgárháborút és osztályharcot.

Május elsején a moszkvai Lenin-téren nagyarányú katonai díszszemle ment végbe. Sztalin a Lenin-muzeum terraszáról nézte végig a katonai felvonulást. Sztalin mellett Molotov, Kalinin, Dmitroff és Jesov népbiztosok ültek. A csapatokat Budjenin marsall vezényelte és a katonákhoz Vorosilov hadügyi népbiztos mondott lelkesítő beszédet.

ODOL-tól üde a száj
S mosolya csupa báj.

Fárasztó munkórak
után, társaságban, színházban, otthon a teljes biztonság érzését, életkedvet nyújt az aromás, antiszeptikus ODOL, mely használat után is még nagyon sokáig hat.

ODOL

Üde leheletét tökéletesen biztosítja az ODOL.

Miercurea Ciuc — Csikszeredára szállították Siancu kapitányt — Volt vasgárd siák elítélése —

Cluj—Kolozsvarról jelenti az Aradi Közlöny tuósítója: A Cluj—kolozsvári állambiztonsági hivatal emberei hétfőn őrizetbe vették és Miercurea Ciuc—Csiszeredára szállították Siancu Emil kapitányt. Siancu neve az emlékezetes Tischler Mór-féle bűnperrrel kapcsolatosan vált ismeretessé. Mint köztudomású, — mintegy 10 évvel ezelőtt, — amikor több Cluj—kolozs megyei mők-község képviselőiben megjelent egy bírósági tárgyaláson, a tárgyalóteremben agyonlőtte Tischler Mór. Siancu kapitányt az esküdtszék annak idején felmentette. A kapitány ezután vett részt a vasgárda mozgalomban. Bizonyosnak látszik, hogy a legutóbb meg tartott házkutatások során találtak Siancúra nézve olyan súlyosan terhelő bizonyítékokat, amelyek alapján a hatóságok elrendelték kényszerlakhelyre

való szállítását.

Bucuresti-i jelentés szerint a katonai törvényszék ma több volt vasgárdista ügyében hozott ítéletet. Silviu Dumitru és V. Caranga volt gárdistákat 6—6 hónapi elzárásra, Comateanu Gheorghet, amiért legionárius eszméket propagáló röpcédulákat osztiogatott egyévi börtönnel sújtották és tízezer lei pénzbírságot róttak ki rá. Fankana Ion, amiért nem szolgáltatta be rovelverét 1 hónapra ítélték. Naghicare Iosifot, amiért lakásán a legionárius mozgalom hívei részére sejtet szervezett, 6 hónapi elzárásra ítélték, Cires Vasile és Theoharit ugyancsak 6—6 hónapi fogházra ítélték.

Hétfőn délelőtt a Cluj—kolozsvári katonai bíróság több vasgárdista ügyével foglalkozott. A bíróság elé állítottak ellen az volt a vád, hogy ez év márciusában a Cluj—kolozs megyei Deul községben legionárius gyűlésen vettek részt. Annak idején 11 személy ellen indítottak eljárást. A hétfői tárgyalás folyamán a katonai törvényszék öt személy bűnösségét állapította meg. Ezek: dr. Banea Coriolan Cluj—kolozsvári orvos, akit 6 hónapi elzárásra ítélték. Bucur Nicolae kereskedő és Traulianu tanító, akiket 4—4 havi fogházra, míg Madis Ion és Teodor Ion gazdálkodókat 2 illetve 3 hónapi fogházra ítélték. A többieket felmentették.

Holnap premier!

Az 1938-as év legpazarabb, legtündöklőbb, zenés-táncos kalandor-operettje!

Rökh Marika

karrierjének első nagy filmje

»Gasparone«

Jegyeről gondoskodjon idejében!
Telefon: 12-32.

Milöcker bűbajos, andalító muzsikája. Johannes Heesters, Leo Slezák. — Szépsületes revük, briliáns táncok, falrengető humor, romantikus szerelem az albán hegyek között!

URANIA

Ma utoljára!

A Mussolini-kupa győztes filmje

„Lybiai gárda”

Románia és a Népszövetség

A kormány francianyelvű félhivatalosa szerint Románia kikapcsolódik a népszövetségi munkából, ha a nemzet-kisebbségi ügyet napirendre tűzik

Bucurestiből jelentik: Emlékeztetes, hogy ez év januárjában a Goga-kormány idejében a külföldi zsidó szervezetek petícióival fordultak a Népszövetséghez a romániai zsidóság helyzetével kapcsolatban. A petíció a kisebbségi szerződés intézkedéseinek tiszteletben tartását kérte a Népszövetségtől a jogaiiban és egzisztenciájában fenyegetett romániai zsidóság számára, felsorolva a Goga-Cuza-kormány ama intézkedéseit — cseléd- és pincer-rendelet, állampolgársági revízió, stb. — melyek a jogegyenlőséget illuzóriussá tették. A Népszövetség titkársága nem szavazta meg a sürgősséget a petíció számára, amely ennél fogva nem került a január végi szesszióban a népszövetségi tanács elé. A kérdést tanulmányozás végett háromtagú bizottságnak adták ki, amelynek jelentése alapján a kérdés a Népszövetség küszöbön álló májusi ülészakán kerülne tárgyalásra.

„Kérdések, amelyek nem tárgyalhatók”

Ezzel kapcsolatban a „L'Independence Roumaine”, a kormány francia nyelvű külügyi félhivatalosa, többek között a következőket írja:

— A következő genfi ülészak végleges napirendje még nincs megállapítva. Nem lehetne pontosan felsorolni azokat a kérdéseket, amelyek a napirenden szerepelni fognak. Legfeljebb azokra a kérdésekre lehet rámutatni, amelyek nem vehetők fel a napirendre anélkül, hogy ne okoznának súlyos komplikációkat a magas erkölcsi intézmény számára. Előrelátható például, hogy a romániai kisebbségek problémáit nem veszik fel a napirendre. Ha másképpen történe, olyan tévedéssel kerülnénk szembe, amely súlyos következményeket vonhatna maga után, új és súlyos válságot idézve elő a Népszövetség kebelén belül.

A román kormány nevezetesen minden erejével igyekszik megnyugtani a hangulatot az országban és igaz kiengesztelődést teremteni a lakosság különböző frakciói között. Ismeretes, hogy Romániát a szélsőséges nacionalizmusnak egy mély hulláma rázta meg, amelyet a kormány igyekszik éppoly hazafias, mint óvatos intézkedések útján levezetni. A belső konszolidálásnak, a kedélyek megbékélésének, az újjáépítésnek ezt az egész művét komolyan érinthetné Genf legkisebb megközelítés nélküli beavatkozása is, ami arra készíti a kormányt, — ha érdekeléseink helyesek — hogy legnagyobb sajnálatára olyan álláspontot foglaljon el, amely nem volna alkalmas a Népszövetség presztízsének helyreállítására és megerősítésére.

Akár csak kisanantbéli, vagy a Balkán-szövetségbeli szövetségesek, Románia is kezdettől fogva eredményesen, lelkesen és őszinte odaadással működött közre a Népszövetség művében. A népszövetségi irodák gyszos hibája volna tehát, ha arra igyekeznének kényszeríteni a román kormányt, hogy távolodjék el ettől a műtől.

Románia nem jár le Aradon

Ebből a szempontból szuggesszív nyilatkozatok és kategórikus határozati javaslatok hangzottak el, amelyeket opportunusnak tartunk most felemlíteni. A Balkán-szövetség legutóbbi ankarai ülése alkalmával a kiadott hivatalos közleményben — a legkifejezettebben hangsúlyozta, hogy energikusan visszautasít minden kívülről jövő beavatkozási kísérletet a szövetség tagállamainak belső ügyeibe. Ennek külügyminiszter legutóbbi sajtónyilatkozatában kijelentette:

— Románia el van határozva arra, hogy támaszt minden, a béke megmentésére irányuló nemzetközi tevékenységet. El fogunk kerülni

mégis bármiféle beavatkozást más országok belligyeibe, mint ahogy Románia is el van határozva arra, hogy ne engedjen meg semmiféle beavatkozást a maga belső ügyeibe.

Ezeket a nyilatkozatokat alátámasztja egyébként a román közvélemény jelenlegi hangulata is. Aki ismeri a lendületes nacionalizmus szellemét, amely egész Közép- és Kelet-Európát áthatja és aki figyelemmel kíséri a román kormány gigantikus erőfeszítéseit a különböző mozgalmak szanálására és azoknak a jog, a tolerancia és az emberségesség törvényes keretei közé való iktatására — számot vehet azzal, hogy milyen jelentős és megengedhetetlen zavart idézne elő e pillanatban és különösképpen a jelenlegi körülmények között az ország belligyeibe való külső beavatkozás. Az ország érdekében, a társadalmi és nemzeti harmónia érdekében a román kormány kénytelen volna Genffel kapcsolatban levonni az összes konzekvenciákat.

A „Viitorul” véleménye

Ugyanezzel a kérdéssel foglalkozik mai számában a Viitorul is, amely „Románia nem enged beavatkozást belpolitikájába” cím alatt többek között a következőket írja:

— Ha Genfben fel fogják vetni a romániai kisebbségek kérdését, ez a román állam jogos tiltakozását vonhatná maga után. Nemcsak azért, mert a román állam kifogástalan korrektésséggel teljesítette a nemzetközi szerződésekből fakadó kötelezettségeit, de két más, nagyon erőteljes és aktuális okból is:

1. Románia nem engedhet meg beavatkozást belpolitikájába, ahogyan egyetlen európai szuverénitás sem enged meg és

2. Románia olyan pillanatban, midőn szélsőjobb oldali mozgalmak dühöngenek és midőn egyes országokban a kisebbségek valóságos „capitis demeritumot” szenvedtek, biztosítékokat nyújtott a kisebbségeknek jogaik tiszteletben tartására.

Ha azonban figyelmen kívül hagynák ezeket a megfontolásokat és az ebben az értelemben tett formális kijelentéseket és vitát kísé-

relnének meg ebben a kérdésben, a következmények rendkívül súlyosak lesznek. Románia kénytelen volna elválni abban a pillanatban a genfi vonaltól s a közös akciótól, amelyet annyira időn át követett a Népszövetség keretein belül.

Gafencu s megszólal...

Gf. Gafencu a „Timpul” főszerkesztője vezércikkben foglalkozik szintén a kérdéssel; cikkéből az alábbi idézetet vesszük át:

— Nem azért vagyunk ellene a beavatkozásnak — írja — mintha ellenségei lennénk a kisebbségeknek. Meg vagyunk győződve arról, hogy van és mindig lesz elegendő jóérzésű és rendszerető férfi ebben az országban ahhoz, hogy gátat vessen a szenvedélyes indulatoknak és meghusítsa az igazságtalan döntéseket. Viszont nem akarjuk, hogy a rend és igazságosság védelmének e magas küldetése a külföld ellenőrzése alatt teljesíthessék az államban. Másrészt, ami a „romániai kisebbségi problémát” illeti: azóta, amióta felkeltették a Népszövetség aggodalmát, a mai napig változások mentek végbe, amelyek igazolják, mennyire alapos volt az ország igazságosságába és jóérzésébe vetett bizalmunk. Nem a Népszövetség sikere ez. Román siker, melyen a Népszövetség is örvendhet, aminthogy kötelessége távol tartania magát minden olyan értelmetlen eljárástól, amely csak csökkenthetné e siker értékét és értelmét.

A továbbiakban így ír Gafencu:

— Végül pedig ki nincs tisztában azzal, hogy olyan időköt élünk, amikor nemi annyira „kisebbségi”, mint többségi problémák vannak napirenden. Vagyis az államok egységének, teljes gazdasági és politikai függetlenségének problémája, azaz: a béke problémája. Ez a főkérdés amivel a Népszövetségnek szembe kell néznie.

Befejezésül megállapítja a cikkíró, hogy Romániának a nyugati hatalmakkal való kapcsolatai Genfben át vezetnek. Meggyőződését fejezi ki, hogy egy megfontolt és határozott diplomáciai akciónak ezuttal is baráti megértésre kell vezetnie Londonnal és Párisal, valamint Genffel is.

Hinderfraulein,

perfekt deutsch sprechend, mit Jahreszeugnissen, sucht Posten für sofort bei guter Familie. Anfragen an: Lukesch, Timșoara, II. Strada I. P. Bontila 10. Tür. No. 9.

Ma délben jár le Aradon

az állampolgársági felülvizsgálatra rendelt polgárok okmányainak kiegészítési határideje

Május 3-án, kedden déli 11 óráig lehet a járásbírószágon az állampolgársági felülvizsgálathoz szükséges aktákat benyújtani. Ez a határidő, — mint köztudomású, — csak azokra vonatkozik, akik már előzőleg, tehát április 13-ig megkérték a husznapos haladékot akták beszerzésére. Ajánlatos a tolongás elkerülése végett a hivatalos óra kezdetekor reggel 9 órakor jelentkezni, hogy sorszámhoz jussanak.

A járásbírószágot vezetője: Istratescu Vasile táblabíró, egyébként ma az állampolgársági névjegyzékből törlésre kerülő állampolgárok névsorából a B. és a C. betűt boesájtotta rendelkezésünkre:

B-betű: Özvegy Back Samuné, Bartha Ármán, özvegy Beer Abrahamné, özvegy Berg Vilmosné, Berger Vilmos, Bartos Sándor, Bernstein Ödön, Bernstein Hermína, Biermann József, Birtsch Fanny, Blau Abraham Lipót, Blau Soma, Blau Lipót, özvegy Bloch Henrikné, Blum Sándor, Blum Béla, Blum Gyula, Bokor Alajos, Bokor Anna, Bornstein Katalin, Boros Jakab, özvegy Boros Lajosné, Böhm Géza, özvegy Böhm Jakabné, Böhm Samu, özvegy Braun Albertné, Braun Bernát, Braun Ede, özvegy Braun Ignácné, Braun József, özvegy Braun Sándorné, Bruckner Géza, Bruckner Mária, Brüll

Helén, Brüll Henrietta, Buzás Vilmos, Beer Mihály, Breier Géza, Bakács Béla, Balogh József, özvegy Bartos Samuné, Bartos Salamon, Bász Sára, Baumann János, Békefi Pál, Bildhauer Valéria, özvegy Blau Samuelné, Bleier Sándor, Bleyer Zoltán, Bleyer Ignác, Bonyhádi Erzsébet, Böhm Jenő, Brauner Vilmos, Brasch Simion, Braun József, Braun Magda

C-betű: Özvegy Csillag Lajosné, özvegy Czigler Gyuláné, Citrom József, Zucker Béla, Czukor Albert, Csillag Sándor, Czeisel Bernát, Czeisel Helén, Czir Izidor. A névsor közlését folytatjuk.

A fentieknek a listából való törlését azért rendelték el, mert határidőre nem nyújtottak be sem kérvényt, sem aktát.

Öngyilkos aradi matróna

Hétlőn reggel arról értesítették az aradi központi rendőrség ügyeletes osztályát, hogy az Episcopul Radu-ucca 5. számú házában lakó Jubas Maria 75 éves urinól az éjszaka folyamán felakasztotta magát, s mire tettét észrevették már halot volt. Az életunt matróna már régebbi idő óta betegeskedett és valószínű, hogy fájdalmas betegség következtében vált meg az élettől. Az öngyilkosság okának felderítésére a rendőrség folytatja a nyomozást.

Fodor Vilmos végrendeletének részletei

Megírta az *Aradi Közlöny*, hogy szombaton délelőtt *Beles Eugen dr.* közjegyző irodájában kihirdették *Fodor Vilmos* volt aradi kereskedő végrendeletét, amelynek főbb pontjai a következők: Főörökös az aradi neolog zsidó hitközség, amelyre az *Eminescu-uca 20-22.* számú ház felerészét hagyta az örökhagyó az a kikötéssel, hogy a haszonélvezet élete végéig *Fodor Vilmos* nővérét, férjezett *Kovács Károlynét* illeti meg, míg a *Mărăsești-uca 59.* számú ház felerészét az elhunyt feleségének, nővére, *Porter Paula* örökli, de ennek a háznak haszonélvezete ugyancsak *Kovácsné* illeti meg. A készpénz vagyomból *Kovácsné* 20 százalékos, özvegy *Fischer Simonné* 10 százalékos, *Schuller* fogorvos felesége 10 százalékos, *Mikó* gyógyszerész 10 százalékos, *Löwy* nővérek 2 százalékos, *Frölich Zsem* 2 százalékos, házvezetőnője pedig 2 százalékosot kap. *Schweier Vera*, aki az elhunytak keresztnéje volt, 30 ezer leit kap. A fenti elosztás után fennmaradó készpénz és egyéb ingóságok ugyancsak a zsidó hitközséget illetik meg. A végrendelet felbontásával egyidejűleg a hagyaték elhárítását kezdte venni.

Esküvő az aradi zsidó leányvárvaházban

Ünnepélyes külsőségek között tartották meg, vasárnap délelőtt *Hirsch Gizellának*, az aradi zsidó leányvárvaház növendékének és *Vaida Imre* aradi fogtechnikusnak esküvőjét az várvaház nagyszalonnában. Az esküvőn *Lakatos Aladár* hitközségi elnökkel az élen megjelent a város zsidó társadalmának színe-java, valamint az ifjú pár rokonai, ismerősei és barátai nagy számmal. A tanúk tisztességét *Schütz Henrik dr.* ügyvéd, az aradi neolog zsidó hitközség örökös tiszteletbeli elnöke és *Weisz Bódog*, a *Neuman-gyár* igazgatója töltötték be. A fényes keretek között megtartott egyházi esküvő keretében *Vágvölgyi Lajos dr.* főrabbi gondolatokban gazdag, hatásos beszédet mondott. Az esküvői szertartás befejezése után gazdagon felszerelt izletes büffet szolgáltattak fel a megjelentek részére. Délben a családtagok részére pompás ebédet szolgáltattak fel a leányvárvaházban. A nagy körültekintéssel rendezett esküvőért elsősorban *Guttman Aladárnét*, a leányvárvaház főgondnokát és özvegy *Weisz Dezsőné* gondnoknőjét illeti elismerés.

Említésre méltó, hogy a múlt év augusztusa óta ez volt a harmadik kiházásítása az aradi zsidó leányvárvaháznak.

Itt a tavasz!

A mágius érzés virággal ruházza fel az ógokat, illatosítja teszi a zefírt és a mezőket a színek színtóniójává varázsolja.

Imkora a természet megújodik, illeszkedik Ön is a tavasz ritmusába, szerezzen új vonzóerőt.

A csodás Lady kölnivizek segítenek Önnek, hogy a tavasz legkörebe beilleszkedhessen.

MON ATOUT • JOCKEY CLUB
CHAT NOIR • JAZZ

Lady

A tiranai esküvő 19 vendégét halálos repülőkatasztrófia érte

Életét vesztette Albánia római követe is az olasz, német, angol és görög utasok között

Rómából jelentik: Kétnapja egész Olaszország feszült izgalommal és aggodalommal várta a híreket az *Ala Littoria* hárommotoros nagy utasszállító géperől, amely szombaton reggel indult el Tiranából, az albán fővárosból, Brindisi olasz kikötő felé.

A gépnek nyoma veszett, vasárnap a déli órákig egyáltalán semmi hír sem érkezett feléle. Csak azt tudták, hogy tizennégy utassal és hattagú személyzettel szállt fel, az utasok legnagyobb része olasz és külföldi újságíró volt, akik az királyi menyegzőről számoltak be lapjaiknak. Délután bizonyossá vált, hogy a repülőgép, vagy a tengerbe zuhant, vagy más szerencsétlenség érte.

Este hatalmas tömeg gyülekezett össze Rómában az albán követség épülete előtt, mert villámgyorsan elterjedt a városban a hír, hogy *Safer Bey Vila*, Albánia római követe, aki repülőgépen Tiranából Rómába indult gépével zuhant az Adriába. A követségen semmi felvilágosítást nem tudtak adni, csak annyit mondtak, hogy a követ a rendes menetrend szerinti géppel indult utnak. Este fél 9 órakor végre megérkezett Rómába az első hivatalos hírt: a francia-római utasszállító gép az olasz fővárostól 120 kilométernyire lévő *Formia* város mellett sziklafalba ütközött és le-

zuhant. Az első hírek szerint a hatalmas gépmadár felrobbant, izzé-porrá zúzódott és valamennyi utasa szörnyethalt. Az utasok valamennyien *Zog király* és *Geraldine királyné* esküvőjéről jöttek.

A repülőszerencsétlenség híre egész Olaszországban nagy részvétet keltett. Az esti órákban még nem tették közzé az áldozatok névsorát, a római újságpaloták előtt állandóan nagy tömeg várja a híreket.

A *Formia* mellett történt repülőgépszerencsétlenségről a következő hivatalos jelentést adták ki:

— Április 30-án délután négy órakor a Brindisi és Róma közötti rendes repülőgépszolgálatot lebonyolító hárommotoros repülőgép a kedvezőtlen légköri viszonyok követ-

kezében *Maramola* községnél nekirepült a *Valle Cupa* hegynek és lezuhant. A repülőgép hat főnyi személyzete és tizennégy utasa életét veszítette. Az utasok között volt *Safer Bey Vila*, Albánia római követe, ezenkívül öt olasz állampolgár, négy német állampolgár, egy angol hölgy és egy görög állampolgár. Az áldozatok között több újságíró is van.

A csütörtöki legutolsó gépen Rómába érkezett magyar újságírók csak az utolsó percben kaptak helyet ezen a repülőgépen, úgy-hogy már úgy volt, hogy a szerencsétlenül járt gépen kell megtenniük az utat ma. Ugy tekintik magukat, mint akik a biztos halálból menekültek meg...

A katasztrófánál 20 millió líra értékű ékszer pusztult el. A párisi és bécsi ékszerészek milliókat érő ékszereket küldtek *Zog királynak* választékkal, aki vásárolt is azokból, míg a többit a megbízottak a repülőgépen akarták visszahozni egy nagy kazettában. Megállapították, hogy az ékszerészek megbízottja is a repülőgépen volt a drágaságokkal együtt. A sok briliáns és arany ékszer megolvadt.

CENTRAL: Ma és holnap utoljára!

8, 7.15 és 9.15 órák

TANGO NOTTURNO — Pola Negri

JÖN A VILÁG LEGVIDÁMABB FILMJE!

A 3 BETYÁR

Főszereplője a
3 RITZ
BROTHERS

Rendelet a kávéházi és ettermi zenészek működéséről

A vármegyei prefektúra 13569-938. szám alatt közölte a főszolgabíróságokkal a minisztérium azon ismert rendeletét, amely szerint a kávéházak, korcsmák és vendéglők tulajdonosai a jövőben csak olyan zenészt, vagy zenekar tagjait alkalmazhatják, akik az országos zenészövetség által kiállított érvényes karnettel, valamint a minisztérium által kibocsátott játzszi-engedéllyel rendelkeznek. A fentebb jelzett okmányokkal rendelkező zenészek csak abban az esetben játszhatnak a nyilvános helyiségekben, hogyha a tulajdonos írásbeli szerződést köt velük, mely abban az esetben is, hogyha egy napra alkalmazták őket. A szerződéseket a zenészövetség központjánál, vagy vidéki fiókjainál kell láttamoztatni. A rendelet betartását egy városban, mint a falvakban, szigorúan ellenőrzik s a rendelet ellen vétőket ezért huszezer leig terjedő pénzbírással sújtják.

— A május 10-i ünnepekre való tekintettel a vármegyei prefektúra felkéri az összes kulturális, sport, jótékony célú és egyéb más egyesületeket, hogy 24 órán belül közöljék pontos címüket, valamint azoknak címét, akik jogosultak arra, hogy meghívják őket a május 10-i ünnepekre. A cím bejelentéseket a vármegyei prefektúra kabinet-irodájában kell eszközölni.

— A hentesület szarkája. Néhány nappal ezelőtt Czomor Péter aradi hentesmester feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki sorozatosan dézsmálja a Spiru Gheorghe-ucca 14. számú házában levő raktárhelyiségében elhelyezett sonka- és különböző húshárúkat. A rendőrségi nyomozás során Muresan detektív megállapította, hogy a lopásokat özvegy Trutan Ioanné, Czomor Péter háztartásbeli alkalmazottja követte el. A gyanúsítottat őrizetbe vették és kihallgatása során a hűtlen háztartásbeli alkalmazott beismerte, hogy mintegy másfél éve rendszeresen dézsmálta a hús- és szarvasvágásokat és azokat különböző személyeknek adta el. A hentesmester károsodása a vizsgálat eddigi adatai szerint meghaladja az 50 ezer lejt.

Dr. Németh külföldi tanulmányjáról hazérkezett, ismét rendel. Str. Eminescu 17.

— Jugoszláv katonaszökevényeket fogtak Aradon. Vasárnapra és hétfőre virradó éjszaka is általános razzia rendezett az aradi központi rendőrség, Murgau Liviu rendőrkezes irányításával. A razzia során több gyanús egyént állítottak elő a központi rendőrségre, ahol megkezdték kihallgatásukat. Az előállítottak között három katonaszökevényt és egy osztrák menekült is volt. Az egyik katonaszökevény a jugoszláv hadseregéből menekült el.

Dramát sok ember irt, de poloskát LOVAS
egyenként irt. Str. Oituz, 111.

— Az „Uj Idők” legújabb számát képek és rajzok egész sora, művészi versek, változatos cenzuraegyzetek s a kedvelt rovatok gazdagítják. Díjtalan mutatványszámot bárkinek küld a kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrassy-ut 16. Előfizetési díja negyedévre 200 lei.

Már csak május 9-ig tart a

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VASAR

50%-os utazási kedvezmény

A CFR vonalain csak a vas utazására IV. 29-től, V. 19-ig, ha a felutazás IV. 19-től V. 9. között történt.

A MAV vonalain Budapestre IV. 19-től V. 9-ig, visszafelé IV. 29-től V. 19-ig.

Vízmentes határátlépés.

Vásárlagóvány egyenként 120 leir: kapható az Europa utazási iroda és a Wagons Lits-Cook iroda összes fiókjainál.

— ZÜRICH TÖZSZEZARLAT: Páris 13.32, London 21.67 és fél, Newyork 434.02 Brüsszel 73.17 és fél, Milano 22.86, Amsterdam 241.90 Berlin 174.77 és fél, Prága 15.14, Varsó 82, Belgrád 10.00, Bucuresi 325.

Emlékiratban tárták fel sérelmeiket a pénzügyminiszternek a nyugdíjasok

Cluj—Kolozsvárról jelentik: Többször foglalkoztunk már a nyugdíjasoknak az a kérdésével, hogy sokan vannak közülük, akik nem szerepelnek az állampolgársági névjegyzékben. A nyugdíjasszövetség minden intézkedést megtett, hogy tagjainak állampolgársági ügyét rendezze s legutóbb ebben az ügyben a következő emlékiratot intézte a pénzügyminiszterhez:

„Miniszter Ur! Tisztelettel tudomására hozzuk az alábbiakat: A transzilvániai és a Cluj—kolozsvári nyugdíjasok között igen sokan vannak akik különböző körülmények, vagy okok miatt nem szerepelnek az állampolgársági névjegyzékben. Az illetékes polgármesteri hivatalok az állampolgárság megszerzéséről és elvesztéséről szóló törvény 56-ik szakaszának 1. pontja alapján 1935-ben mindazoknak, akik illetőségi bizonyítvánnyal rendelkeztek, kiállították az állampolgársági bizonyítványt. A Cluj—kolozsvári pénzügyigazgatóság most mindazokat a nyugdíjasokat, akik hasonló bizonyítvánnyal rendelkeznek, értesítette, hogy május hónapban csak abban az esetben folyósítja illetményeiket, ha olyan bizonyítványt terjesztenek be, amely nyilvánvalóvá teszi, hogy fel vannak véve az állampolgársági névjegyzékbe.

Miniszter Ur! Nagy igazságtalanság történné, ha ezeket a szerencsétlen nyugdíjasokat a legnagyobb nyomornak s kétségbeesésnek tennék ki egy formaság miatt, akkor, amikor jogosan igazolni tudják az állampolgárságukat.

Kérésünk tehát az, hogy szíveskedjék közbelépni a belügyminiszternél annak érdekében, hogy mindazokat a nyugdíjasokat akik okmányokkal igazolják a jogos román állampolgárságukat, bevezessék a névjegyzékbe és ennek lebonyolításáig, amint azt az igazságosság és emberiség megköveteli, szíveskedjék intézkedni, hogy idejében megkapják nyugdíjukat.

A nyugdíjasok bizakodva várják a hírüket és érésük kedvezően intéződik el.

— Felsőzsegy Mária és Fekete Mihály szintársulata Szatmár—Szatmáron. Felsőzsegy Mária szintársulata, amelynek művezető igazgatója Fekete Mihály, engedélyt kapott a hatóságoktól, hogy május 15., 16., 17. és 18-án a Nottara-színházban előadásokat tarthasson. A társulat vezető tagjai: Felsőzsegy Mária, Temesváry Gitta, Kőszeghy Gitta, Kőszeghy Dusu és Manyi, Borovszky Oszkár, Mihályi Károly, M. Palucz Vilma, Tarnay József, Felhő Ervin és Hegyessy Ferenc.

— Hasműtétek utáni időszakokban a régóta bevált, tisztán természetes „Ferenc József” keserűvíz kitűnő hashajtó, amely a belek tartalmát biztosan felhigítja és azt csakhamar fájdalommentesen levezeti. Kérdezze meg orvosát.

— Az aradi Magántisztviselők Egyesülete (A. F. P. A.) tudomására hozta tagjainak, hogy május hó 4-én, szerdán este 7 órai kezdettel az egyesület helyiségében, Arad, Str. Baritui 1. sz. alatt „Az önköltségi ár és a költségek arányos szabályozása”, valamint „Az ipari pénzügyi törvények ismeretése” címen előadást fog tartani. Az előadást Mosoiu Victor, az aradi textilgyár igazgatója, az egyesület elnöke, továbbá Sturm Mihály, a Tricotage-gyár igazgató-főkönyvelője és Anun C. az Astra-gyár cégigazgató-főkönyvelője tartják. A vezetőség felkéri az összes aradi magántisztviselőket és mindenkit, akit a fenti tárgy érdekel, hogy az előadáson minél nagyobb számban jelenjenek meg. Belépés díjtalan.

Bundák, szörmeárak

molykár elleni megóvását felesleg mellett jutányos áron állítja

Antalfy szücs

Színház hátsóbejárattal szemben

JÓ KEDV, ELETVIDÁMSÁG, ENERGIA

jelentik a jó emésztésű embert. Akinél rendben van a bélműködése, annak derült a kedélye is. A bélműködés minden zavara kihat a kedélyállapotra is. Ha ARTIN dragéet szed, ezt a csodás modern hashajtót, úgy bélműködése állandóan rendben lesz, munkaképessége, vidámsága csorbitatlan marad. Szervezete még huzamos használat esetén sem szokja meg.

Jó kedv, vidámság, energia
ARTIN révén!

A Dr. WANDER üzemek
készítménye

— Az aradvármegyei prefektúra az érdekeltek tudomására hozza, hogy az 1937—38. költségvetési évben kibocsátott vadászfegyverekre vonatkozó fegyvertartási engedélyeket ez év május 31-ig meghosszabbítják.

— Vak gyermekek felvétele. A lovag Wechselmann Ignác és neje Neuschloss Zsófia Vakok Tanintézetébe (Budapest, Mexikói-ut 60.), 5. életévüket betöltött mindkét nemű vak gyermekek felvételért folyamodhatnak. A folyamodványhoz csatolandó a születési bizonyítvány és a himlőoltási bizonyítvány. Kedvezményes, vagy ingyenes felvételért folyamodók vagyonki kimutatást is mellékelnek. Bővebb felvilágosítást az intézet igazgatósága ad.

— Siketnéma gyermekek felvétele. Az Izr. Siketnéma Orsz. Intézetébe (Budapest, Mexikói-ut 60.), 5. életévüket betöltött, mindkét nemű siketnéma, később megsiketült és nagyothalló gyermekek felvételért folyamodhatnak. A folyamodványhoz csatolandó a születési bizonyítvány, a himlőoltási bizonyítvány és kedvezményes, vagy ingyenes felvételért folyamodók vagyonki kimutatást is mellékelnek. Bővebb felvilágosítást az intézet igazgatósága ad.

— Invitare. Sindicatul Comercianților Detaiști de Coloniale din Arad și Jur. Arad, cu onoara Vă invită, la a XII-a adunare generală ordinară, care va avea loc la 8 Maiu 1938, ora 11 n. m., în sala Corporației Comercianților, (Palatul Casa de Păstrare Generală S. A. etaj I, scara II.) Arad, la 28 Aprilie 1938. Prezidiul. Ordinea de zi: 1. Raportul Președintelui despre anul 1937. 2. Raportul ast gestiunei și bilanțului pe anul 1937. 3. Raportul Censorilor și propunerea pentru darea soluțiilor. 4. Votarea bugetului pe anul 1938. 5. Eventuale propuneri. 6. Raportul ast mandatorilor expirate în baza statutelor. 7. Esmiterea Comisiunii de candidare. 8. Alegerea noilor membrii, pentru mandatele expirate. 9. Anunțarea rezultatului alegerii și inchiderea ședinței. Observații: Adunarea Generală va lua în considerare și deci va desbata în merit numai acele propuneri, care vor fi înaintate în scris, cu cel puțin 3 zile înainte de înălțarea Adunării Generale, la Secrețariatul Sindicatului. Biroul Sindicatului I-am mutat dela 1 Maiu în Strada Horia Nr. 10.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

VOJTEK gyógyszer-tár, Bulev. Regina Mária 25. (Tel. 15-10.)

DANCIU gyógyszer-tár, Piața Mihai Viteazul 13. (Tel. 15-78.)

BERGER gyógyszer-tár, Saguna ut

BERNÁTH gyógyszer-tár, Állomással szemben

Elsőrendű minőségű chamotte (tűzálló) téglák és habarcs gyári árban kapható

„CERAMICA“ Szilágyi-cégnél Str. Reg. Maria 9. Neuman-báz

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Személyi változások az aradi pénzügyigazgatóság vezetésében

Caba Iuliu nyugalomba vonult, a kivetési pénzügyigazgatóság új vezetője: Cilibia Vasile, míg az új behajtási pénzügyigazgató: Manole Gheorghe

A pénzügyminiszter rendeletének megfelelően, május elseji hatállyal jelentős változásokat hajtottak végre az aradi pénzügyigazgatóságban. A korhatár elérése miatt Caba Iuliu nyugalomba vonult és a kivetési pénzügyigazgatóság vezetését Cilibia Vasile, a behajtási pénzügyigazgatóság eddigi vezetője vette át.

Caba Iuliu, az eddigi pénzügyigazgató, hosszú esztendőknél át működött Aradon és annak idején, amikor a kivetési és behajtási pénzügyigazgatóságot még nem választották ketté, a pénzügyigazgatóság mindkét ágát ő vezette. Aradi működése alatt, megértő magatartásával a közönség őszinte rokonszenvét szerezte meg, kiváló szaktudása pedig tiszteletet szerzett számára úgy a tisztviselők, mint a nagyközönség körében.

Hétfele délelőtt történt meg, Jeller Ioan inspektor jelenlétében, a kivetési pénzügyigazgatóság vezetésének átadása. Caba Iuliu hivatali helyiségébe kérte a kivetési pénzügyigazgatóság összes tisztviselőit, akikről meghatott hangon vett búcsút. A tisztviselők könnyes szemekkel hallgatták végig a távozó pénzügyigazgató beszédét, amelynek befeje-

zése után megtörtént a hivatal tényleges átadása.

Az új kivetési pénzügyigazgató, Cilibia Vasile eddig tudvalévólag a behajtási pénzügyigazgatóságban működött. Személyében kitűnő képzettségű főtisztviselő került a kivetési pénzügyigazgatóság élére. Ugyancsak a délelőtti folyamán Cilibia Vasile átadta hivatalát Sierdean Stefan könyvelőnek, aki a behajtási pénzügyigazgatóság ügyeit ideiglenesen intézi. A délutáni folyamán megérkezett Aradra Manole Gheorghe, az új behajtási pénzügyigazgató, aki rövidesen átveszi hivatalának vezetését. Manole Gheorghe eddig Tecuciban működött.

A pénzügyminiszter Neagota Iuliu, az aradi kivetési pénzügyigazgatóság helyettes vezetőjét, a carasmegyei pénzügyigazgatóság élére nevezte ki. Neagota Iuliu egészségi állapotára való tekintettel azt a kérést terjesztette elő, hogy hagyják meg Aradon eddigi hivatalában. A minisztérium ennek a kérésnek eleget tett és ennek következtében az értékes főtisztviselő a jövőben is Aradon fejt ki tevékenységét.

Ujból megkezdődtek a román-magyar kereskedelmi tárgyalások

Ma megérkezett Budapestre az a román küldöttség, amely a közelmúltban rövid időre félbeszakadt román-magyar kereskedelmi tárgyalások folytatása során a román kormányt képviseli. Magyar részről a tanácskozásokat Nickl Alfréd meghatalmazott miniszter vezeti. Valószínűnek látszik, hogy a tárgyalásokat most gyorsabb mederben folytatják, mert mind két országnak az az érdeke, hogy az új kereskedelmi szerződést minél előbb aláírják. A megbeszélések egyik fontos pontját a pengő árfolyamának megállapítása képezi.

Olaszországgal már néhány napja folynak a tárgyalások az új kereskedelmi és fize-

tési egyezmény megkötése érdekében és remélhetőleg azok rövidesen eredménnyel végződnek.

Ugyancsak új kereskedelmi szerződés megkötésére kerül sor Németországgal is. Az erre vonatkozó tárgyalások május 15-ikén kezdődnek meg Berlinben és azokat ugyanaz a küldöttség folytatja le, mint, amelyik jelenleg Rómában tárgyal. A küldöttség tagjai a következők: I. Cristu meghatalmazott miniszter, Gr. Dumitrescu a kereskedelem vezérigazgatója, Emanoil, a Banca Naționala megbízottja, Geor Maneanu, az ország berlini gazdasági tanácsosa.

Csökkentik a második évnegyedben a behozatalt

A külkereskedelmi igazgatóság, amely a nemzetgazdasági minisztérium keretein belül működik, értesíti az importőröket, hogy abban az esetben, ha behozatali keret megállapítását kérik, azon árucikkkel kapcsolatban, amelyeket 1938. március 12-iki hatállyal helyeztek újból kontingentálás alá, haladéktalanul terjesszenek be kimutatást arról, hogy ezekből az árucikkekből 1936-ban és 1937-ben mennyit importáltak.

A külkereskedelem irányítói egyébként behatóan foglalkoznak a második évnegyed behozatali kereteinek megállapítási módjaital. Számolni kell ugyanis azzal, hogy az első évnegyedben az export csekély volt és ebben az időszakban külkereskedelmi mérlegünk 14 millió 700 ezer lei deficittel zárult. Nagy érdekfűdéssel várják, hogy milyen eredményekhez vezet a petróleum és fűrészárak exportjánál alkalmazott kivitelű prémiumok rendszere.

Mitita Constantinescu nemzetgazdasági miniszter arra törekszik, hogy minden körülmények között eleget lehessen tenni a behozatali szükségleteknek. Szó van arról, hogy a Banca Naționala a saját készleteiből bocsájt majd rendelkezésre devizákat. Ezek a készletek az utóbbi időben olyképpen szaporodtak

meg, hogy a hatóságok érvénytelenítették idejében meg nem hosszabbított behozatali engedélyeket.

Május 10-ig kell leróni a kiskereskedőknek és kisiparosoknak a könyvvezetéssel kapcsolatos illetéket

Az aradi kivetési pénzügyigazgatóságra rendeltet érkezett, amelynek értelmében a kisiparosoknak és kiskereskedőknek május 10-ig kell leróniuk azt a 200 leies illetéket, amelynek ellenében mentesülnek a könyvvezetési kötelezettség alól. Ugyanaddig az időpontig kell leróni az ezzel kapcsolatos 100 leies repülőbélyeg-illetéket is.

MI LESZ A ROMÁNIÁBAN LEVŐ SCHILLING-BANKJEGYEKKEL. A német kormány rendelkezésével értelmében május hó 15-ével a külföldön levő osztrák schilling-bankjegyek elvesztik értéküket. A többi ország nemzeti bankjai ezért összegyűjtötték az országukban levő schilling-bankjegyeket és azokat márka-bankjegyekre cserélték ki. Az érdekeltek most eljárak a Nemzeti Banknál, hogy hasonló intézkedéssel óvja meg a schilling-bankjegyek romániai birtokosait.

Új árak, árfolyamok

Constantán egy vagon búzáért 56,250 leit fizettek

Bucuresti-i hivatalos árfolyamok. Az alábbi számok a Banca Naționala eladásiárfolyamait tüntetik fel. Zárójelben az árfolyamokat a 38 százalékos felár hozzászámításával közöljük. Francia frank 3.15 (4.35), angol font 502 (692.76), dollár 100.65 (138.90), holland forint 55.95 (77.21), olasz lira 5.1966 (7.172), csehkorona 3.51 (4.84), zloty 19.05 (26.29), dinár 3.05, pengő 27.50, osztrák schilling 24.50, svájci frank 23.15 (31.95).

Az arany árfolyama. A Banca Naționala egy Napoleon-aranyat 886, egy aranyfontot 1118 leiel fizet.

MODERNIZÁLJÁK A KONTINGENTÁLÁSI SZOLGÁLATOT. A nemzetgazdasági miniszter utasításainak megfelelően már megkezdtek a kontingentálási szolgálat újjászervezését és modernizálását. Ezt a modernizálást mindenekelőtt az adminisztrációban hajtották végre. A miniszter üdvös intézkedése úgy a közönség, mint a tisztviselők körében nagy meglepetést keltett.

A külföldi áruforgalomból származó devizák új beváltási árfolyamai. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium pénteken küldötte szét a vámhivatalokhoz a külföldi áruforgalomból származó devizák új beváltási árfolyamait. Ezek az árfolyamok május elsejétől kezdve érvényesek. Arany fontsterling: 1122.77 lei. Arany dollár 230.71. Arany svájci frank 44.42. Arany francia frank 9.04. Fontsterling vételnél 676.69, eladásnál 690.49. Egyiptomi font 693.94—707.74. Palesztinai font 677.38—691.18. Dollár 136.25—139. Török lira 82—83. Holland forint 75.56—76.94. Német márka 38—39. Svéd korona 34.91—35.60. Svájci frank 31.91. Belga frank 22.98—23.46. Francia frank 4.20—4.41. Olasz lira 7.17. Csehkorona 4.75—4.84. Dinár 2.89—3.05. Leva 1.24—1.30. Drachma 0.99—1. Zloty 22.80. Pengő 24.65—25.03. Az árfolyamokhoz általában 38 százalékos felár értendő hozzá.

A magánszemélyek és diákok számára igényelt valuták kérvényének elintézése. A nemzetgazdasági minisztérium rendeletének értelmében a magánszemélyek és diákok számára igényelt valutákra vonatkozó kérvényeket közvetlenül a külkereskedelmi igazgatósághoz kell benyújtani. (Bucuresti, Str. Doamnei 4).

A Consum legújabb száma ismerteti Bucuresti vezető pénzintézeteinek 1937. évi mérlegét és megállapítja, hogy ezek a bankok nyolcmilliárdos kihelyezéseiknek alig tíz százalékát vetik igénybe a Jegybanktól. Részletesen ismerteti a Consum legújabb száma az 1938. április 18-án életbe léptetett új faexportprémiumokat, a legújabb adóügyi rendelkezéseket, közszállításokat, cégbejegyzéseket, fizetésektelenségeket és a legfrissebb vállalati híreket. Kérien mutatványszámot a kiadóhivataltól: Cluj, Str. Iuliu Maniu 3.

ÚJ KÖNYVEK

Kádár Lajos: „Tyukász Péter“, regény
Pásztorfiuból pincér — pincérből hadifogoly — hadifogolyból író.

Ezen a különös metamorfozison ment keresztül Kádár Lajos. A Tyukász Péter című regény szerzője. De vajjon metamorfozis-e valóban, ami vele furcsa, hányatott életében történt? Regényét is a 16 éves pásztorfiu írta meg s esetleg a még sokat szenvedett és rettegett hadifogoly, de semmiesetre sem a pincér, s különösen nem holmi könyveken agyonkosodott író. Most az irodalom a kenyér-adója, azzal forrt össze életre-halálra. Büszke a „negyedszázados“ pesti tartózkodására. De még rártartibb az iróságára majdnem olyan büszke, mint arra, hogy a Dante kiadásában megjelenő Tyukász Péter nevezetű könyv csodálatosan szép magyar zengése a pusztán minden poézisével megtelt pásztorgyerek munkája.

Kádár Lajos, „Tyukász Péter“ című regénye Dante kiadásában jelent meg. Ára kartonálva 132 lei, egész vászonkötésben 202 lei. Kapható minden könyvkereskedésben.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

Legújabb jelentéseink:

Hitler Rómában

— A német birodalmi vezér fényes fogadtatása —

Berlin. A Német Távirati Iroda jelenti: Hitler birodalmi vezér mai római utazása alkalmával az üzemek már délelőtt beszüntették a munkát. Százvezrek álltak sorfalat, hogy a távozó vezért üdvözölhessék. A berlini és általában a németországi sajtó csaknem kizárólag a római látogatással foglalkozik. A Nachtausgabe szerint a Brenntől Rómáig alig lesz ház, amelyen ne lengene német zászló, vagy amelyet ne díszítene Hitler neve.

A birodalmi vezér különben délután 4 óra 44 perckor az anhalti pályaudvarról elindult Rómába. A birodalmi vezér néhány perccel az indulás előtt érkezett, hamarosan kíséretének tagjaival együtt beszélt és miközben a pályaudvaron tartózkodó Göring tábornaggal néhány szót váltott, a vonat elkészült az indulásra. Jelen volt a bucsuztatásnál az olasz nagykövetség személyzete is. A pályaudvar előtt hatalmas szalag volt kifüggesztve a következő felirással:

— Hitler-harca a világ békéjéért folytatott harc!

Az elutazás után 10 perccel Hess Rudolf és a kíséretében utazó birodalmi miniszterek vonata is elindult.

Horst Wessel édesanyja Rómába érkezett. A vértanu anyját Mussolini miniszterelnök hívta meg, hogy résztvegyen a Hitler tiszteletére rendezendő ünnepségeken.

Az olasz főváros ma reggel óta már felkészítve várja Hitler német birodalmi vezér érkezését. A birodalmi vezért a római pályaudvaron Victor Emánuel király és császár, valamint Mussolini miniszterelnök és a kormány tagjai fogadják.

A pályaudvarról a bevonulás másfél óra hosszat fog tartani. Csak most vált ismeretessé, hogy Hitler látogatása idejére az egyik napon nagy királyi vadászatot is rendeznek.

A német birodalmi vezér és kíséretének érkezése alkalmából 600 külföldi újságíró, fényképész, film-operatőr és rádiószakember érkezett az olasz fővárosba. Az újságírók számára az ünnepségeken külön tribünöket emeltek és egész gépkocsi-tábor bocsájtának rendelkezésükre, amely kerékpáros rendőrök kíséretében követi végig az ünnepségeken.

A Deutsche Diplomatisch Politische Korrespondenz című lap Hitler római látogatásával foglalkozva azt írja, hogy ez sokkal többet jelent, mint két államférfi udvariassági látogatása. A két ország népe elhatározta, hogy ugyanazt a politikai irányvonalat követi, amit Hitler kancellár és Mussolini több ízben bejelentettek a világnak. Az olasz és a német nép közös érdekei nem mai keletiek. A két ország közösen harcol a valódi demokratizmusért, amely a népek legfőbb célja. A két ország felismerte annak szükségességét, hogy a kultúrát meg kell védelmezni ama veszélyek ellen, amelyeket bizonyos oldalon nem akarnak felismerni, hanem amelyeket politikai téren egyenesen számításba vesznek.

A Német Távirati Iroda jelenti: Göring tábornagy a Lustgartenben tartott ünnepség záróbeszédében kijelentette, hogy az egységes Németország legyőzhetetlen. Az egész német nép komolyan veszi Hitler kijelentéseit, hogy Németország nem tűrheti tovább milliónyi német elnyomását. Ha németek jönnek Németországhoz, az nem nemzetközi probléma, hanem kizárólag Németország ügye.

— Az elmúlt években — mondotta további beszédében — felfegyverkeztünk, de ezt a biztonságot tovább kell megerősíteni, mert fegyverkeznek körülöttünk a népek és kisleleteket halmoznak fel háboru esetére. Németország nem akar mást, mint biztonságban élni és dolgozni.

Szerdán kezdődnek meg Sinaia-ban a kisantant tanácskozásai

Bucurestiből jelentik: A kisantant-konferencia programját véglegesen megállapították. Eszerint szerdán, május 4-én reggel 9 óra 15 perckor érkeznek Sztójadinovics jugoszláv miniszterelnök és Krofta csehszlovák külügyminiszter Sinaia-ba. Délelőtt 10 órakor a Peles-kastélyban Sztójadinovics miniszterelnök jegyzi be magát a fogadókönyvbe, míg negyed 11 órakor Krofta külügyminiszter. Tíz óra 45 perckor tartják az első ülést, 13 óra 30 perckor a Palace szállodában a három külügyminiszter közös ebédet tart. Délután 5 órakor megkezdődik a második ülés. Este háromnegyed 9 óra-

kor diszvacsoza. Fél 11 órakor diszhangverseny.

Csütörtökön, május 5-én délelőtt fél 11 órakor a harmadik tanácskozás. 12 órakor Sztójadinovics jelentkezik Öfelsége II. Carol királynál kihallgatáson, fél 1 órakor pedig Krofta külügyminiszter. Délután fél 2 órakor intim ebéd a Palace szállodában. 5 órakor a negyedik ülés, este 6 órakor közös nyilatkozat a sajtó számára, este fél 9 órakor diszbebéd a Foisor-kastélyban és pénteken, május 6-án Sztójadinovics és Krofta elutaznak a fővárosból.

CHAMBERLAIN: Új korszakot jelent az angol—olasz megállapodás

— Az angol miniszterelnök ismertette az egyezmény részleteit —

London. Az alsóház mai ülésén Chamberlain miniszterelnök jóváhagyás végett betérjesztette az 1938. április tizenhatodikán aláírt angol—olasz egyezményt, amelynek indoklására többek között a következőket mondotta:

— Külpolitikánk célja nemcsak a béke helyreállítása, hanem ha lehetséges gondoskodás annak az általános bizalomnak helyreállításáról, hogy a békét fenn lehet és fenn is fogjuk tartani.

A továbbiakban az engedékenység politikájáról beszélt a kormányelnök és hangsúlyozta, hogy a sérelmeket orvosolni, az ellentéteket pedig kiküszöbölni — ez az egyetlen módja a béke megszi-

lárításának. Ki kell küszöbölni azokat az ellentéteket, amelyek háborúhoz vezethetnek. Az angol—olasz egyezmény kiterjed a két ország kapcsolatainak egész területére és megteremti a jövő együttműködésének feltételeit a Földközi-tenger, Afrika északkeleti sarka és Középkelet problémáinak ügyében. Kiemelte a miniszterelnök a katonai tervek kicserélésének fontosságát, aminek feladata a további bizalmatlanság kizárása. Rámutatott Chamberlain arra is, hogy Ciano gróf, olasz külügyminiszter szóbeli biztosítékot nyújtott, hogy Olaszország nem okoz nehézségeket, vagy kellemetlenségeket Palesztina kormányzása terén, viszont az angol

nagykövet szóbeli biztosítékot nyújtott, hogy az angol kormány tiszteletben tartja Palesztinában Olaszország jogos érdekeit. Az egyezmény hatása máris érezhető hatású, amennyiben a két ország viszonya gyökeresen megváltozott. A kölcsönös barátság jegyében születtek meg azok a biztosítékok, amelyek Spanyolországra és a spanyol problémára vonatkoznak. Ez a három pont a következő:

1. Önkéntesek visszahívása, a benemavatkozás szempontjai alapján. 2. Az önkénteseknek a háború befejezése után történő elszállítása. 3. Olaszországnak nincsenek terveit, vagy politikai céljai Spanyolországban, vagy spanyol területen.

— Meggyőződéseim — folytatta Chamberlain, — mindkét ország számára új korszakot jelent a megállapodás. Valaha szoros barátság és rokonszeny fűzte Angliát Olaszországhoz és az egyezmény átmeneti, múltó ellentétek után ismét helyreállítja a két ország közötti egyetértést.

Párisba érkezett Tătărescu

Párisból jelentik: Gh. Tătărescu, a koronatanács tagja, volt miniszterelnök, tegnap Rómából jövet Párisba érkezett. A pályaudvaron Cesianu párisi román követ várta.

Ismét megjelenik a Semnalul

Bucurestiből jelentik: A napokkal ezelőtt felfüggesztett „Semnalul” tegnap ismét megjelent és a következő hirt közölte: A „Semnalul” szerkesztőségének és kiadóhivatalának átszervezése megtörtént és a nemkívánatos személyzetet eltávolították. Ennek következtében a belügyminiszterium ismét megengedte a lap megjelenését.

A buza és liszt új kiviteli prémiuma

Bucurestiből jelentik: Hétfőn a gabonaexportot intéző bizottság ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy május 10 és június 10-ike között exportált 10 tonnás vagon buza után 500 lei prémiumot adnak, míg a liszt után 660 leies prémiumot állapítottak meg 10 tonnás vagononként.

Jugoszláv miniszter nyilatkozata az Anchlussról

Berlin. A Német Távirati Iroda jelenti: Jankovics jugoszláv minisztert, aki németországi látogató uton van, vasárnap kihallgatáson fogadta Hitler birodalmi vezér. A látogatás után a miniszter nyilatkozatot adott az újságíróknak és hangoztatta, hogy Jugoszláviát annyiban érdeklí Ausztria és Németország csatlakozása, hogy most végleg felszámoltnak tekintheti a Habsburgok restaurálását, és hogy a nemzeti szocializmus kiirtotta a bécsi kommunizmus fészket. Bizakodó hangon nyilatkozott ezután a miniszter a német—jugoszláv kapcsolatok kiépítéséről. Jugoszlávia bizik abban, hogy a közvetlen szomszédság még jobban megkönnyíti a jugoszláviai termények elhelyezését.

Megáradt a Jiul

Bucurestiből jelentik: Az utóbbi napok esőzése következtében a Jiul vize megáradt és Craiova város környékét elöntéssel fenyegeti.

SPORT-LEGUJABB

A Román Kupa középdöntőjének sorsolása

Bucurestiből jelentik: Hétfőn este sorsolták ki a Román Kupa-mérkőzések középdöntőjét. A sorsolás eredményeképpen a Rapid Bucurestiben játszik a Venus csapatával, míg a CAMT Timişoara — Temesváron mérkőzik a Cluj—kolozsvári Victoria csapatával.